

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2022

aruandeaasta lõpp: 31.12.2022

ärinimi: Eesti Tõusigade Aretusühistu

registrikood: 10023404

tänavatalu nimi, Aretuse tn 2

maja ja korteri number:

alevik: Märja alevik

vald: Tartu linn

maakond: Tartu maakond

postisihnumber: 61406

telefon: +372 7493144, +372 5010842

faks: +372 2493127

e-posti aadress: estpig@estpig.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	7
Bilanss	7
Kasumiaruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksud	11
Lisa 3 Varud	12
Lisa 4 Pikaajalised finantsinvesteeringud	12
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	13
Lisa 6 Kasutusrent	14
Lisa 7 Laenukohustised	14
Lisa 8 Võlad ja ettemaksud	15
Lisa 9 Osakapital	15
Lisa 10 Müügitulu	15
Lisa 11 Muud äritulud	16
Lisa 12 Tööjõukulud	16
Lisa 13 Seotud osapooled	16
Lisa 14 Sündmused pärast aruandekuupäeva	17
Aruande allkirjad	18

Tegevusaruanne

[Tegevusaruanne](#)

Tegevusaruanne 2022

Sissejuhatus. Eesti Tõusigade Aretusühistu on Eesti kapitalil põhinevaid seakasvatajaid ühendav organisatsioon, mille eesmärgiks on aretada ja levitada väärtuslikke tõusigu, et tagada sigade jõudlusvõime ja geneetilise väärtuse suurenemine ning seakasvatuse majanduslik tasuvus. ETTAÜ põhitegevuseks on seakasvatuse tõuaretusalase töö korraldamine Eestis. Oleme praeguses seakasvatajate jaoks äärmiselt keerulises olukorras esindamas liikmete huve.

Eesti seakasvatavad on pikaajalise sealiha omahinnast madalama müügihinna tõttu väga keerulises majanduslikus olukorras. Probleemid on alanud juba 2014 Venemaa embargoga, Sigade Aafrika katku levikuga Eestis ja seoses erinevate kriisidega süvenenud – tänane energiakandjate kõrge hind ning peamiseks tootmissisendiks oleva teravilja suur hinnatõus tingib väga kõrge tootmishinna.

Arvestades tänaseid katsumusi, siis seakasvatuse sektor on endiselt valmis ühistegevuseks ja uskuma Eesti traditsioonidesse ja sealiha toidulaual. Alustasime sealihasektoris kvaliteedikava väljatöötamist. Kvaliteedikavas kirjeldatakse standardid, mida sealihatootjad peavad tootmisel järgima.

Kõrgemad nõuded nähakse kvaliteedikavaga ette näiteks loomade heaolule ning liha kvaliteedile.

Algatuse eesmärk on tagada Eesti sealihatootmise jätkusuutlikkus ning anda tarbijale võimalus liha ostmisel teha teadlik valik, eelistades kodumaist.

Vajame poliitilist tahet ja ühiskondlikku kokkulepet toidujulgeolekus isevarustatuse hoidmiseks.

Elujõulised maapiirkonnad on tasakaalustatud regionaalse arengu eelduseks, sest neil on oluline roll majanduse ja tööhõive edendamisel ning kvaliteetse elukeskkonna tagamisel.

Oleme Eesti seakasvatajatena seotud maailmaturu hindadega, peame arvestama teistes riikides seakasvatusele antud toetustega ja samas Eesti energia -ja muude sisendite hindadega. Sealiha import Eestisse on suur ning suureneb koos Eesti isevarustatuse taseme langusega.

Samas on erinevad uuringud näidanud, et Eesti sealiha on imporditavast lihast puhtam ja tervislikum, lisaks tuleb impordi puhul arvestada tarneahela pikkusega ning sellest tuleneva liha kvaliteedi langusega. See omakorda avaldab mõju rahvatervisele.

Eesti toitu toodetakse puhtamalt, kasutades vähem antibiootikume ja taimekaitsevahendeid. Eesti seakasvatusektor paistab positiivselt silma EL-i nõuete täpse järgimise poolest loomade heaolu tagamisel.

Sealiha hinnalangus pidurdus eelmise aasta IV kvartalis ja stabiliseerus mõneks kuuks, kuid 2022.

aasta märtsist alates on sealihä hind tõusutrendis ja ületanud koroonakriisi eelse taseme. Kõrged teraviljahinnad mõjutavad oluliselt tootmise omahinda. Söödaodra hind on olnud viimastel aastatel tõusutrendis, 2022. aasta III kvartalis hind langes, mille tulemusel sealihä kokkuostuhinna.

Eesti Tõusigade Aretusühistu 2022. a. majandusaasta aruanne

Sealihä nn vabaturu kokkuostuhind on juba viimased aastad olnud madalam tegelikest tootmiskuludest. Sealihä kokkuostuhind oli möödunud aasta oktoobris 2,10 eurot/kg. Meie seakasvatäjad peavad lisaks kahjumiga majandamiselele turuga võitlema ka odavama importlihaga. Seakasvatusektori halb olukord kogu Euroopa Liidus seab ohtu Eesti toidujulgeoleku. Eesti valitsus otsustas möödunud aastal Eesti seakasvatust erakorraliselt toetada. Toetuse suuruseks seakasvatusele 4,5 miljonit eurot. See tõi mõningast leevendust, kuid praeguses olukorras vajab seakasvatus hädasti tõhusat toetust, et tootmine saaks jätkusuutlik olla. Osad seakasvatäjad on juba kriisile kahjuks alla vandunud ja tootmise likvideerinud (nt Haameri talu Põlvamaal). Tekkinud kriisiolukorda on analüüsitud Maaeluministeeriumis, kus toimus maaeluminister Urmas Kruise juhtimisel seakasvatuse ümarlaud. Kohtumisel analüüsiiti Eesti seakasvatuse hetkeolukorda ja väljavaateid. Sigade arv Eestis vähenenud viimase kahe aastaga 21% ning langus jätkub.

Liikmed. Struktuur. Eesti Tõusigade Aretusühistusse kuulus seisuga 31.12.2022 kakskümmend seitse (27) liiget. 2022.a. astus liikmest välja Pihlaka Farm OÜ ja Haameri Talu ning astusid liikmeteks Jampo seakasvatus OÜ ja Vasula Farmid OÜ. Aretusühistu juhtorganites on seitse nõukogu liiget ja üks juhatusel liige. 2023.aasta alguses astusid liikmest välja Kureoja Farm OÜ ja Kirro OÜ.

Aretusalane töö. Aretustöös juhendatakse koostatud aretusprogrammide eesmärkidest, et aretada tarbijale sobiva tailihasisaldusega ja heade kulinaarsete omadustega sealihä. Sigade jõudluskontrollis oli 01.01.2023 seisuga 25 karja ja 9 128 siga. Aastaga on sigade arv vähenenud 1 979 võrra. Kõige rohkem jõudluskontrolliluseid sigu asub Lääne-Virumaal (3001), järgnevad Saaremaa (1911) ja Harjumaa (1278). Suurimad karjad sigade jõudluskontrollis on: OÜ Hinnu Seafarm, Harjumaa – 823 emist; OÜ Viru Peekon, Lääne-Virumaa – 651 emist; OÜ Vinimex, Lääne-Virumaa – 635 emist. 2022. aastal sündis emise pesakonnas keskmisena 13,5 elusat põrsast, ületades 2021. aasta tulemuse 0,1 põrsa võrra. Suurima viljakusega emised olid OÜs Kureoja Farm (Lääne-Virumaa), kus pesakonnas sündis keskmiselt 16,1 elusat põrsast. Pesakonna keskmisena võõrutati 2022. aastal 11,8 põrsast. Kõige rohkem põrsaid võõrutati OÜs Kureoja Farm (14,1). Kuldisperma tootmine. Ühistu oluliseks tegevussuunaks on läbi aastate olnud liikmes farmidele

kõrge aretus- ja tootmisväärtusliku kuldisperma tootmine. 2022.a. jätkus tootmine languse trendis. Kui 2021.a. müüdi 61,5 tuhat doosi kuldispermat, siis 2022.a. müüdi ligikaudu 5800 doosi vähem – 55,7 tuhat doosi. Müügi vähenemise põhjusteks on olnud jätkuv põhikarja vähenemine 2022.a. jooksul.

Peamised finantsnäitajad.

Peamised finantsnäitajad	2022	2021
Lühiajalise võla kattekordaja e maksevõime = käibevara /lühiajalised kohustised	12,4	15,0
Võlakordaja = kohustised / kogupassiva	0,07	0,06
Üld- ja juhtimiskulude tase = üld- ja juhtimiskulude summa /müügitulu	0,15	0,14

Müügitulu suurenes 2022.a. 81 tuhat eurot võrreldes 2021.a. Suurenemise peamiseks põhjuseks on aretusteenustega seotud mahu suurenemine võrreldes eelmise aastaga.

Osalemine koostööprojektides. Regulaarselt viiakse läbi lihakvaliteedi uuringuid aretusühistu konsulent-lihatehnoloogi poolt koostöös kõigi Eesti suuremate lihatööstustega ja aretusühistu liikmete farmidega. Teadusuuringute alal on aretusühistul koostöökokkulepe Eesti Maaülikooliga. Tegevusplaanid. Eesti Tõusigade Aretusühistu koostas uuendatud eesmärkidega aretusprogrammid eesti maatõugu sigadele, eesti suurt valget tõugu sigadele, djuroki tõugu sigadele ja ristandaretussigadele järgmiseks seitsmeks aastaks alates 2021. Eesti Tõusigade Aretusühistu liikmete hulgast valitud esindajad jätkavad aretusühistu huvide kaitsmist Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja nõukogus, Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli ASI

Eesti Tõusigade Aretusühistu 2022. a. majandusaasta aruanne

Kokkuvõte. Sigade aretuselase töö jõudluskontrolli aastatulemused kinnitavad, et seakasvatajad on teinud raskustele vaatamata head tööd ja Eesti sealihha on kvaliteedilt kindlalt üle Euroopa keskmise. Põllumajandustootjad saavad väga vajalikku leevendust valitsuse poolt makstavast kriisiabist. Põllumajandussektorit ootavad seoses kavandatava rohepöörde ja keskkonnanõuete karmistamisega ees suured väljakutsed. Eesti seakasvatajatel on pikaajaline visioon ja eesmärk, kuidas Eesti sealihatootmine muuta konkurentsivõimelisemaks ning jõuda 100% isevarustatuse tasemeni. Seakasvatajad on alustanud kvaliteediprogrammi välja töötamist, mille eesmärk on ühtlustada toodangu kvaliteeti, tugevdada tarnekindlust ning luua tarbijate jaoks usaldusväärne kaubamärk „Eesti Liha“, mida tuntakse ja usaldatakse nii koduturul kui eksportturgudel. Lisaks on seakasvatajad alustanud läbirääkimisi tootjaorganisatsiooni loomiseks, et läbi koostöö suurendada oma turujõudu ning luua võimalused oma toodangule suurema lisandväärtuse loomiseks.

Eesti Tõusigade Aretusühistu jätkab tegevustega, sh tõuaretuse edendamise ja kuldisperma tootmisega, et tagada Eesti seakasvatuse jätkusuutlik toimimine.

Anu Hellenurme

Eesti Tõusigade Aretusühistu juhatuse liige

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	165 612	301 430	
Nõuded ja ettemaksud	380 201	275 858	2
Varud	16 277	23 935	3
Kokku käibevarad	562 090	601 223	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	15 000	15 000	4
Materiaalsed põhivarad	90 889	97 991	5
Kokku põhivarad	105 889	112 991	
Kokku varad	667 979	714 214	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	45 454	40 022	8
Kokku lühiajalised kohustised	45 454	40 022	
Kokku kohustised	45 454	40 022	
Omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	13 500	13 500	9
Kohustuslik reservkapital	1 016	1 016	
Muud reservid	659 676	589 370	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-51 667	70 306	
Kokku omakapital	622 525	674 192	
Kokku kohustised ja omakapital	667 979	714 214	

Kasumiaruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Müügitulu	956 563	875 167	10
Muud äritulud	1 769 189	1 453 094	11
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-2 355 378	-1 889 173	
Mitmesugused tegevuskulud	-62 747	-53 185	
Tööjõukulud	-319 647	-276 560	12
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-39 721	-35 497	5
Muud ärikulud	-201	-3 806	
Ärikasum (kahjum)	-51 942	70 040	
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	243	243	
Intressitulud	38	33	
Muud finantstulud ja -kulud	-6	-10	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	-51 667	70 306	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-51 667	70 306	

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Eesti Tõusigade Aretusühistu 2022.aasta majandusaasta aruanne on koostatud väikeettevõtja lühendatud aastaaruandele esitatud nõudeid järgides.

Eesti Tõusigade Aretusühistu 2022. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtuvalt Eesti finantsaruandluse standardist.

Eesti Tõusigade Aretusühistu kasutab kasumiaruande koostamisel Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes ja euro täpsusega.

Eesti Tõusigade Aretusühistu omab teise ettevõtte aktsiaid. Eesti Tõusigade Aretusühistu ei kuulu ühegi äriühenduse koosseisu, aastaaruanne on iseseisev aruanne.

Eesti Tõusigade Aretusühistu raamatupidamisarvestus toimub tekkepõhisest arvestusprintsibiist lähtuvalt. Kasutatakse soetusmaksumuse printsipi.

Finantsvarad

Finantsvarana on kajastatud:

1. raha pangaarvetel
2. nõudeid ostjate vastu
3. muud lühiajalisi nõudeid

Finantsvarad võetakse esialgu arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest saadava tasu õiglane väärtus. Kui finantsvara eest tasutakse 1 aasta jooksul, loetakse vara soetusmaksumuseks saadud rahasumma nominaalväärtust. Edaspidi kajastatakse finantsvarasid korrigeeritud soetusmaksumuses. Ettevõttel on ainult lühiajalised finantsvarad.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena kajastatakse nõudeid ostjate vastu, laekumata liikmemaksusid, ettemaksusid teenuste eest.

Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Olulisuse printsibiist lähtudes võetakse arvele põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 1000 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta.

Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 1000

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Ehitised, rajatised	8-33
Transpordivahendid	3-5
Arvutid ja arvutisüsteemid	4

Muud masinad ja seadmed	10-20
Muu materiaalne põhivara	4-10

Finantskohustised

Finantskohustusena kajastatakse tarnijatele tasumata arveid, maksuvõlgasid, võlgasid töövõtjatele, tasumata liisingumakseid ja muid lühi- ja pikaajalisi kohustusi.

Finantskohustused võetakse arvele nende soetusmaksumusese, milleks on üldjuhul tasumisele kuuluv rahasumma nominaalväärtuses.

Sihtfinantseerimine

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude-kulude vastavuse printsiibist. Valitsuse sihtfinantseerimine, mida saadi eelmise perioodi tegevuskulude kompenseerimiseks, arvestatakse selle perioodi tuluna, millal sihtfinantseerimise summat saab usaldusväärselt ja objektiivselt määrata ning kui laekumine on tõenäoline, rakendades brutomeetodit.

Tulud

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Teenuste osutamisega seotud tulu kajastatakse vastavalt osutatava teenuse täitmise valmidusastmele. Teenuse täitmise valmidusastet hinnatakse lähtudes teenusele seni tehtud kulutuste osast võrreldes projekti kogukuludega.

Kulud

Kulud kajastatakse kulu tekkimise momendil, arvestamata maksetähtaega. Kulud on jaotatud otstarbe alusel "Kaupad, toore, materjal ja teenused", kus kajastatakse põhitegevuseks soetatud kaupad ja teenused - müüdüd kauba kulu, sperma, ravimid, söödad jne. Kasumiaruande kirjel "Muud tegevuskulud" kajastatakse tegevuskulusid - põhivara remont ja hooldus, sidekulud, kindlustused jne.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks on juhatuse liikmed, nõukogu liikmed ja nende perekonnaliikmed ning nende isikute kontrolli alla kuuluvad ettevõtted.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	37 796	37 796
Ostjatelt laekumata arved	37 796	37 796
Nõuded seotud osapoolte vastu	1 000	1 000
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	71 339	71 339
Muud nõuded	262 478	262 478
Viitlaekumised	262 478	262 478
Ettemaksed	7 588	7 588
Tulevaste perioodide kulud	7 369	7 369
Muud makstud ettemaksed	219	219
Kokku nõuded ja ettemaksed	380 201	380 201
	31.12.2021	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	116 737	116 737
Ostjatelt laekumata arved	116 737	116 737
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	11 982	11 982
Muud nõuded	145 467	145 467
Viitlaekumised	145 467	145 467
Ettemaksed	1 672	1 672
Tulevaste perioodide kulud	1 672	1 672
Kokku nõuded ja ettemaksed	275 858	275 858

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teada olevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded kajastatakse tegevuskuludes. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja.

2022.a. lootusetud nõudeid kuluks ei kantud.

Kirjel "Viitlaekumised" moodustab olulise summa PRIAlt 31.12.2022 seisuga laekumata põllumajandusloomade aretustoetus 262 478 eurot. Majandusaasta aruande koostamise ajaks oli see nõue laekunud.

31.12.2021 oli ostjatelt laekumata arvete koosseisus vanemaid kui 90 päeva laekumata nõudeid 57 436 euro eest.

31.12.2022 oli ostjatelt laekumata arvete koosseisus vanemaid kui 90 päeva laekumata nõudeid ei olnud.

Lisa 3 Varud

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Tooraine ja materjal	5 117	11 437
Müügiks ostetud kaubad	11 160	12 498
Kokku varud	16 277	23 935

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud kajastatakse bilansis lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse allahindluse perioodil müüdüd toodangu (kaupade, teenuste) kuluna.

31.12.2022 varudes on kajastatud MS Schippers'ilt, Scandagra jt spermatootmiseks vajalikud abimaterjalid (lahjendid, spermatuubid, destilleeritud vesi jms), kultide söödad ja edasimüügi eesmärgil ostetud seakasvatajatele tarvilikud väikevahendid (seemenduskateetrid, kõrvamärgid emistele ja põrsastele jms).

Lisa 4 Pikaajalised finantsinvesteeringud

(eurodes)

		Kokku
	Aktsiad ja osad	
31.12.2020	15 000	15 000
31.12.2021	15 000	15 000
Kajastatud soetusmaksumuse meetodil	15 000	15 000
	Aktsiad ja osad	Kokku
31.12.2021	15 000	15 000
31.12.2022	15 000	15 000
Kajastatud soetusmaksumuse meetodil	15 000	15 000

2015.a. tehtud sissemakse Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS-i summas 15000 eurot. Osaluse määär 1,51%

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad (eurodes)

									Kokku
	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Ettemaksed	
			Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed				
31.12.2020									
Soetusmaksumus	1 432	373 194	5 487	8 900	120 706	135 093	26 458	6 250	542 427
Akumuleeritud kulum		-304 039	-5 487	-2 410	-107 363	-115 260	-23 232		-442 531
Jääkmaksumus	1 432	69 155	0	6 490	13 343	19 833	3 226	6 250	99 896
Ostud ja parendused			20 093		13 500	33 593			33 593
Muud ostud ja parendused			20 093		13 500	33 593			33 593
Amortisatsioonikulu		-24 196	-3 273	-2 225	-5 105	-10 603	-699		-35 498
Ümberliigitamised					6 250	6 250		-6 250	0
Ümberliigitamised ettemaksetest					6 250	6 250		-6 250	0
31.12.2021									
Soetusmaksumus	1 432	373 194	25 580	8 900	110 049	144 529	26 459	0	545 614
Akumuleeritud kulum		-328 235	-8 760	-4 635	-82 061	-95 456	-23 932	0	-447 623
Jääkmaksumus	1 432	44 959	16 820	4 265	27 988	49 073	2 527	0	97 991
Ostud ja parendused					36 587	36 587			36 587
Muud ostud ja parendused					36 587	36 587			36 587
Amortisatsioonikulu		-24 196	-5 293	-2 225	-7 308	-14 826	-699		-39 721
Müügid (jääkmaksumuses)			-3 968			-3 968			-3 968
31.12.2022									
Soetusmaksumus	1 432	373 194	19 699	8 900	146 636	175 235	26 459		576 320
Akumuleeritud kulum		-352 431	-12 140	-6 860	-89 369	-108 369	-24 631		-485 431
Jääkmaksumus	1 432	20 763	7 559	2 040	57 267	66 866	1 828		90 889

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinnas

	2022	2021
Masinad ja seadmed	4 167	0
Transpordivahendid	4 167	0
Kokku	4 167	0

Põhivaradena soetati Twin Packer 2,0 kuldisperma pakendamise süsteem seemendusjaama ja mõõtmisseade Piglog-105 aretusosakonda.

Lisa 6 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2022	2021
Kasutusrendikulu	6 303	8 539
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2022	31.12.2021
12 kuu jooksul	4 707	2 934
1-5 aasta jooksul	7 215	4 241

Aretusühistu kasutab kasutusrendi tingimustel kahte sõiduautot ning lepingu lõppedes on plaan sõidukid tagastada liisinguandjale.

Lisa 7 Laenukohustised

(eurodes)

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus		
	31.12.2022	31.12.2021
Maa	1 432	1 432
Ehitised	20 763	44 959
Masinad ja seadmed	9 062	14 405
Muud materiaalsed põhivarad	1 829	2 528
Kokku	33 086	63 324

Seisuga 31.12.2022 ei olnud sõlmitud arvelduskrediidi lepingut. Tagatis on jätkuvalt panditud kasutamiseks juhuks kui tekib laenuvajadus. Sõlmitud kommertspandi leping Swedbank AS-i kasuks summas 200 000.00 eurot.

Lisa 8 Võlad ja ettemaksud

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	14 033	14 033
Võlad töövõtjatele	15 009	15 009
Maksuvõlad	16 412	16 412
Kokku võlad ja ettemaksud	45 454	45 454
	31.12.2021	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	9 206	9 206
Võlad töövõtjatele	17 455	17 455
Maksuvõlad	12 802	12 802
Muud võlad	559	559
Muud viitvõlad	559	559
Kokku võlad ja ettemaksud	40 022	40 022

Kogu võlgadest tarnijate vastu seisuga 31.12.2022 pikemaajalisi kui 30 päeva ei ole.

Lisa 9 Osakapital

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Osakapital	13 500	13 500
Osade arv (tk)	27	27

Eesti Tõusigade Aretusühistus oli 2022.a. 27 liiget. Iga liikme osamakse nimiväärtuseks on 500 eurot. 2022.a. jooksul võeti vastu kaks uut liiget ja ühistust astus välja 2 liiget.

Lisa 10 Müügitulu

(eurodes)

	2022	2021
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	956 563	875 167
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	956 563	875 167
Kokku müügitulu	956 563	875 167
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Seemendusjaama müügitulu (01621)	261 372	292 032
Aretusteenused (01621)	675 585	562 141
Kaupade müük (01621)	19 039	20 994
Muu müük	567	0
Kokku müügitulu	956 563	875 167

Lisa 11 Muud äritulud

(eurodes)

	2022	2021
Kasum materiaalsete põhivarade müügist	197	0
Tulu sihtfinantseerimisest	1 756 492	1 439 313
Liikmemaksud	12 500	13 500
Muud	0	281
Kokku muud äritulud	1 769 189	1 453 094

Tuluna sihtfinantseerimisest on kajastatud 2022.a. saadud põllumajandusloomade aretustoetus.

Lisa 12 Tööjõukulud

(eurodes)

	2022	2021
Palgakulu	242 431	217 404
Sotsiaalmaksud	79 661	73 082
Puhkusereservi muutus	-2 446	-13 926
Kokku tööjõukulud	319 646	276 560
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	12	11
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	12	11
Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutav isik, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja	2	2
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	7	7

Lisa 13 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2022	31.12.2021
Nõuded ja ettemaksud		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	13 020	20 723
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 234	337
Kokku nõuded ja ettemaksud	14 254	21 060

MÜÜDUD	2022	2021
	Teenused	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	401 251	342 664
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	34 436	33 997
Kokku müüdud	435 687	376 661

OSTETUD	2022	2021
	Teenused	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	949 908	730 984
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	101 648	100 553
Kokku ostetud	1 051 556	831 537

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2022	2021
Arvestatud tasu	47 248	49 380

Juhtkonna hinnangul on tehinguid seotud osapooltega tehtud vastavalt turutingimustele. Juhatuse liikme ja nõukogu liikmete töö on tasustatud. Soodustusi juhatuse ja nõukogu liikmetele 2022.a. ei tehtud.

Nõukogu liikmetele ei ole ette nähtud hüvitisi liikme volituste lõppemisel või lõpetamisel. Juhatuse liikmele on ette nähtud hüvitis lepingu lõppemisel, kui ei järgita etteteatamistähtaega ja konkurentsikeeluga seotud tingimustel.

Lisa 14 Sündmused pärast aruandekuupäeva

Eesti Tõusigade Aretusühistu 2022.a. aastaaruanne on koostatud lähtudes jätkuvuse printsiibist lähtudes.

Venemaa alustatud sõda Ukrainas mõjutab kogu põllumajanduse sisendite hindu ja tarneahelaid väetiste ja söötade osas. Mistõttu saab mõjutatud seakasvatuse toimimine Eestis ning ka aretusühistu tegevuste maht tõuaretuses.

Endiselt mõjutavad sealihasektori toimimist sealihahindade madalseis ja Covid-19 levikuga seotud piirangud, milledest võib olla mõju ühistu järgnevatele majandusperioodidele.

Kõik need tegurid võivad mõjutada ETSÄÜ liikmete tegevuse jätkuvust, mis omakorda võib põhjustada makseraskusi ühistu ees ning kauba ja teenuste tellimuste vähenemist.

Eesti Tõusigade Aretusühistu jätkab tõuaretusalaste tegevustega, sh kuldisperma tootmisega, et tagada Eesti seakasvatuse jätkusuutlik toimimine.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 24.03.2023

Eesti Tõusigade Aretusühistu (registrikood: 10023404) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ANU HELLENURME	Juhatuse liige	24.03.2023

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Tõusigade Aretusühistu osanikele

Oleme üle vaadanud Eesti Tõusigade Aretusühistu raamatupidamise aastaaruande, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2022, nimetatud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta koostatud kasumiaruannet, raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisanisi. Ülevaadatud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 7 kuni 17.

Juhtkonna vastutus raamatupidamisaruannete eest

Juhtkond vastutab selle eest, et see raamatupidamise aastaaruanne koostatakse ja esitatakse õiglaselt kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks sellise raamatupidamise aastaaruande koostamiseks, mis on vaba olulisest, kas pettusest või veast tingitud väärkajastamisest.

Vandeauditiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada kokkuvõtte raamatupidamise aastaaruande kohta. Ülevaatus viidi läbi kooskõlas ülevaatuses töövõttude rahvusvahelise standardiga (ISRE) (Eesti) 2400 (muudetud) *Möödunud perioodide finantsaruannete ülevaatamise teenus*. ISRE (Eesti) 2400 (muudetud) nõuab meilt kokkuvõtte tegemist selle kohta, kas me oleme saanud teadlikuks millestki, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne tervikuna ei ole kõigis olulistest osades koostatud kooskõlas rakendatava finantsaruandluse raamistikuga. Selle standardi kohaselt oleme ka kohustatud järgima asjassepuutuvaid eetikanõudeid.

Raamatupidamise aastaaruande ülevaatus kooskõlas ISRE (Eesti) 2400-ga (muudetud) on piiratud kindlust andev töövõtt. Ülevaatuses käigus viiakse läbi protseduurid, mis eelkõige tähendab järelepäringute tegemist juhtkonnale ja teistele isikutele majandusüksuses (nagu asjakohane) ja analüütiliste protseduuride rakendamist, ning hangitud tõendusmaterjali hindamist.

Ülevaatuses käigus läbiviidud protseduurid on palju vähem mahukad kui rahvusvaheliste auditeerimise standarditega kooskõlas tehtud auditi käigus läbiviidud protseduurid. Seetõttu ei avalda me nende finantsaruannete kohta auditiarvamust.

Kokkuvõtte

Ülevaatuses põhjal ei saanud me teadlikuks millestki sellisest, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne ei esita kõigis olulistest osades õiglaselt Eesti Tõusigade Aretusühistu finantsseisundit seisuga 31.12.2022 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Inga Kuusik

Vandeauditiitori number 275

Inga Kuusik

Auditiorettevõtja tegevusloa number 245

Pärna tn 10-5, Tartu linn, Tartu maakond, 50604

24.03.2023

Audiitorite digitaalallkirjad

Eesti Tõusigade Aretusühistu (registrikood: 10023404) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
INGA KUUSIK	Vandeaudiitor	24.03.2023

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2022
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-51 667
Kokku	-51 667
Jaotamine	
Teiste reservide suurendamine (vähendamine)	-51 667
Kokku	-51 667

Kasumi jaotamise otsus

(eurodes)

	31.12.2022
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-51 667
Kokku	-51 667
Jaotamine	
Kohustusliku reservkapitali suurendamine (vähendamine)	-51 667
Kokku	-51 667

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Loomakasvatuse abitegevused	01621	955996	99.94%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7493144
Faks	+372 2493127
Mobiiltelefon	+372 5010842
E-posti aadress	estpig@estpig.ee